

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 9018200020
Dátum vydania rozhodnutia: 14. februára 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9018200020.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 14. februára 2018 v trestnej veci vyžiadanej osoby L. R., v konaní o európskom zatýkacom rozkaze pre účely trestného stíhania, o sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 12. januára 2018, sp. zn. 3 Ntc 15/2017, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť vyžiadanej osoby L. R. s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Uznesením sudkyne JUDr. Danice Veselovskej Krajského súdu v Bratislave z 12. januára 2018, sp. zn. 3 Ntc 15/2017 podľa § 16 ods. 1, zákona číslo 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len zákon č. 154/2010 Z.z.) vyžiadajú osobu L. R., nar. XX. G. XXXX v P., trvale bytom A. U. XX, A., P. D., berie do vydávacej väzby na základe európskeho zatýkacieho rozkazu (ďalej len EZR), ktorý bol vydaný Verejným prokurátorom Krajského súdu Graz, Rakúska republika, pod sp. zn. 12 St 107/16x dňa 15. novembra 2017. Vydávacia väzba začína dňom 12. januára 2018 o 12:30 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby v Bratislave. Podľa § 80 odsek 1 písmeno c/ Tr. por. sa väzba vyžiadanej osoby L. R. dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza. V odôvodnení tohto uznesenia sa konštatuje, že prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len prokurátor) 11. januára 2018 podľa § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. podal návrh na vzatie vyžiadanej osoby L. R. do vydávacej väzby. V rámci predbežného vyšetrovania (§ 19 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z.) vyžiadaná osoba bola pri výsluchu 11. januára 2018 poučená o možnosti nesúhlasiť, resp. súhlasiť s vydaním na trestné stíhanie pre trestný čin vraždy podľa § 75 StGB (Trestného zákonníka v Rakúskej republiky) na skutkovom základe tam uvedenom do členského štátu Európskej únie a o dôsledkoch takéhoto súhlasu, oboznámená s priebehom konania o EZR, s originálom európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Prokuratúrou Graz, Rakúska republika, sp. zn. 12 St 107/16x z 15. novembra 2017, ktorého kópia bola doručená vyžiadanej osobe a obhajcovi. L. R. vo výsluchu uviedol, že skutok uvedený v EZR nespáchal a nesúhlasí s vydaním do Rakúskej republiky, uplatnil si zásadu špeciality. Trestný čin v EZR je označený v zmysle § 4 ods. 4 písm. n/ zákona č. 154/2010 Z. z. a vykonávajúci justičný orgán neskúma (§ 4 ods. 2 zák. č. 154/2010 Z. z.), či ide o trestný čin podľa práva Slovenskej republiky, napriek tomu prokuratúra zistila, že v danom prípade ide o trestný čin obojstranne trestný, išlo by o trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 2 písm. h/ Tr. zák. (č. 140/1961 Zb. účinného do 31.

decembra 2005), za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody v trvaní 12 až 15 rokov alebo výnimočný trest. Prokuratúra nezistila dôvody na odmietnutie vykonania EZR podľa § 23 zákona (č. 154/2010 Z.z.). Na základe EZR bol L. R. bol zadržaný 06. decembra 2017 o 08:28 hod. v Bratislave, čo s poukazom na § 11 ods. 1 zákona (č. 154/2010 Z. z.) založilo príslušnosť Krajskej prokuratúry v Bratislave. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Ntc 15/2017 zo 07. decembra 2017, právoplatné 12. decembra 2017, bol L. R. vzatý do predbežnej väzby podľa § 15 ods. 2 zákona (č. 154/2010 Z. z.) s tým, že jej začiatok bol určený dňom 06. decembra 2017 o 08:28 hod. Z doplnujúcich informácií vzniklo dôvodné podozrenie voči vyžiadanému dňa 11. februára 2016, a to, že motívom činu bolo získanie životnej poisťky v prospech C. Q., dcéry bývalej družky vyžiadaného a A. Q. mala figurovať ako objednávateľka vraždy u vyžiadaného L. Q.. Poukázané je pritom na ustanovenia § 15 ods. 6, § 16 ods. 1, § 19, § 21 a nasledujúce zákona (č. 154/2010 Z. z.). Krajskému súdu nebol doposiaľ doručený návrh na vykonanie EZR a ani nebolo rozhodnuté o jeho výkone. Hoci vzhľadom na časový odstup od skutku bude potrebné zaoberať sa otázkou premlčania trestného stíhania, súd dospel k záveru, že z citovaných ustanovení, ktorých predmetom je rozhodovanie o výkone EZR, vyplýva, že dôvody jeho možného odmietnutia v tomto štádiu konania skúmať nemožno. Ustanovenie § 16 ods. 1 zákona určuje podmienky vzatia vyžiadanej osoby do vydávacej väzby tak, že musí prebiehať konanie o EZR, prokurátor musí po doručení originálu EZR podať návrh na vzatie do vydávacej väzby (§ 15 ods. 6 zákona č. 154/2010 Z. z.) a musia existovať dôvody pre riziko zmarenia konania o EZR alebo zmarenia vydania vyžiadaného do štátu pôvodu. Pri rozhodovaní o vydávacej väzbe ide o zabezpečenie vyžiadanej osoby na účel tohto konania, nie však o prejednanie rozhodnutia, ktoré je jeho výsledkom (ak nejde o obligatórne vzatie do vydávacej väzby naviazané na rozhodnutie o vykonaní EZR podľa § 16 ods. 2 zákona). Sudkyňa krajského súdu zohľadnila, že v Rakúskej republike je vyžiadaná osoba trestne stíhaná pre závažný násilný trestný čin proti životu, za ktorý podľa EZR hrozí trest odňatia slobody na 20 rokov až doživotie, čo predstavuje vyšší stupeň pravdepodobnosti, že vydanie vyžiadanej osoby na trestné stíhanie môže byť zmarené. S poukazom na hroziacu sankciu nie sú dané dostatočné záruky, že sa vyžiadaná osoba dobrovoľne podrobí vydaniu do Rakúskej republiky, alebo že sa dostaví pred rakúske štátne orgány za účelom jeho trestného stíhania pre takýto trestný čin. Súčasne je potrebné zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby počas konania o EZR na území Slovenskej republiky a predísť zmareniu tohto konania. Podstata vydávacej väzby spočíva v tom, že dôvody na predbežnú väzbu vyžiadanej osoby, ktorá v zmysle § 15 ods. 5 zákona (č. 154/2010 Z. z.) mohla trvať maximálne 40 dní, už pominuli, nakoľko originál EZR bol prokuratúre už doručený. Zároveň je potrebné zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby v konaní o EZR na území Slovenskej republiky, ako aj zabrániť zmareniu účelu tohto konania, ktorým je rozhodnutie súdu o tom, či sa EZR vykoná alebo nie. Krajský súd nie je viazaný všeobecnými dôvodmi väzby podľa slovenského trestnoprávneho kódexu. Inštitút vydávacej väzby (rovnako aj predbežnej väzby) má iný charakter než väzba v rozsahu jej úpravy Trestným poriadkom Slovenskej republiky a v tej súvislosti je poukázané na ustanovenie článku 5 ods. 1 písm. f/, písm. c/, ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V prípade vydávacej väzby nie je potrebné na základe doteraz zistených konkrétnych skutočností konštatovať obavu z úteku (dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), ale jej právny základ podľa § 16 ods. 1 zákona (č. 154/2010 Z. z.) tvorí potreba zabezpečenia prítomnosti vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky až do rozhodnutia v merite veci, prípadne do momentu naplnenia zákonom predpokladaných podmienok na prepustenie vyžiadanej osoby z tejto vydávacej väzby. Súdu neprináleží skúmať, či vyžiadaná osoba, ktorej vydanie na trestné stíhanie sa žiada, sa skutočne v štáte pôvodu dopustila skutku vymedzeného v EZR. Také oprávnenie prináleží len justičným orgánom štátu pôvodu, pričom justičné orgány Slovenskej republiky ako vykonávacieho štátu na základe zákona o EZR sú oprávnené posudzovať iba právne prekážky vykonania EZR uvedené v § 23 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR (č. 154/2010 Z. z.), ktorých zistenie má za následok odmietnutie vykonania EZR s nutnosťou prepustenia vyžiadanej osoby z vydávacej väzby. Na základe návrhu prokurátora, ktorému bol 11. decembra 2017 doručený originál EZR faxom a 11. januára 2018 aj poštou, sudkyňa z vyššie uvedených dôvodov rozhodla o vzatí L. R. do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. s tým, že jej začiatok určila momentom rozhodnutia o návrhu prokurátora. Tejto väzbe predchádzala predbežná väzba, ktorá trvala od 06. decembra 2017. Pri skúmaní možností nahradenia väzby vyžiadaného dohľadom probačného a mediačného úradníka súd vychádzal z toho, že vyžiadaný nemá žiadne relevantné kontaktné údaje, nemá stále bydlisko ani pracovisko. Podľa vlastného vyjadrenia od 30. novembra 2017 už nemá na

území Bratislavy ani inde miesto podnikania, nemá žiadnu nájomnú zmluvu, ktorá by jeho pobyt fixovala na konkrétne miesto, a preto nie je možné zabezpečiť jeho prítomnosť pre účely vydania jeho pobytom na slobode za súčasného nariadenia potrebných obmedzení. Probačný dohľad v jeho prípade nielenže je nedostatočný, ale ja aj faktický nerealizovateľný. V závere výsluchu vyžiadanej osoby 12. januára 2018 po vyhlásení tohto uznesenia (vyhotovené uznesenie je v úplnej zhode s jeho vyhlásením, okrem hodiny začatia vydávacej väzby, kde je v zápisnici uvedený čas 12:18 hod. a vo vyhotovenom uznesení čas 12:30 hod., čo je potrebné opraviť opravným uznesením sudkyne, ako je uvedené nižšie), vyžiadaná osoba L. R. po porade s obhajcom zahlásila proti nemu sťažnosť s poukazom na to, že návrh prokurátora je nedôvodný, pretože trestné stíhanie je premlčané, čo je dôvodom na odmietnutie vykonania EZR. Skutok uvedený v EZR napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák., pri ktorom je premlčacia doba 10 rokov a táto už uplynula. Pri posudzovaní skutku je potrebné vychádzať z jeho popisu uvedeného v origináli EZR, pričom tento neodôvodňuje právnu kvalifikáciu podľa § 219 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, a teda trestné stíhanie je premlčané v Slovenskej republike. Prokurátor sa vzdal práva podať proti nemu sťažnosť s tým, že sa k dôvodom sťažnosti vyžiadanej osoby nechce vyjadriť a nebude sa vyjadrovať ani písomne. Uznesenie bolo doručené prokurátorovi 15. januára 2018, vyžiadanej osobe L. R. 17. januára 2018 a obhajcovi 22. januára 2018. V sťažnosti z 15. januára 2018 (súdu doručenej 17. januára 2018) vyžiadaná osoba okrem už vyššie uvedeného poukázala na to, že skutok kladený mu za vinu je obojstranne trestný a to v štáte pôvodu, ako aj v Slovenskej republike, kde čas spáchania skutku spadá pod Tr. zákon (SR) č. 140/1961 Zb. („v znení neskorších predpisov“) platný do 31. decembra 2005. Teda podľa tohto zákona nastáva aj premlčanie trestného stíhania podľa § 67 ods. 1. V Rakúskej republike je dôvodné podozrenie zo skutku, ktorého sa mal dopustiť, ale kde až samotné vyšetrowanie preukáže jeho vinu alebo nevinu, alebo určitú mieru spoluúčasti na danom skutku a teda aj určenie písmena premlčania trestného stíhania v zmysle § 67 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, kde ho nie je možné v Trestnom zákone vydávacieho štátu (SR) dopredu posudzovať podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. platného do 31. decembra 2005, lebo týmto právnym postupom by mu bolo možné určiť i maximálnu 30 ročnú lehotu na premlčanie trestného stíhania v zmysle § 67 ods. 1 písm. a/, pričom by bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces a konanie pred súdom v zmysle čl. 2, čl. 6 a čl. 13 (ESLP). Z uvedeného posudzovania trestnosti podľa § 219 ods. 2 písm. h/ zákona č. 140/1961 Zb. platného do 31. decembra 2005 by bolo irelevantné, zavádzajúce, dopredu odsudzujúce, ešte pred dokazovaním trestného činu. I keď justičný orgán neskúma, či ide o trestný (podľa práva vykonávajúceho štátu SR) čin, ale skúma možnosť vydania do štátu pôvodu, kde jedna z podmienok je i skúmanie premlčania trestného stíhania v tomto prípade podľa § 67 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. platného do 31. decembra 2005. Preto podľa § 23 ods. 1 písm. e/ EZR č. 154/2010 Z. z. vykonanie EZR sa odmietne, ak vykonávajúci justičný orgán zistil, že trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody vyžiadanej osoby sú premlčané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Z uvedeného vyplýva, že je namieste, aby sa skutok kladený mu za vinu posudzoval podľa § 219 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. platného do 31. decembra 2005, kde je trestná sadzba za daný skutok 10 - 15 rokov odňatia slobody, a teda spadá pod premlčanie trestného stíhania podľa § 67 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona č. 140/1961 Zb. platného do 31. decembra 2005, kde trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je 10 rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody viac ako 5 rokov. S poukazom na skutočnosť, že v jeho prípade je dodržaná i možnosť prerušenia trestného stíhania v premlčacej dobe v zmysle § 63 ods. 3 písm. b/ zákona č. 140/1961 Zb. platného do 31. decembra 2005, kde premlčanie trestného stíhania sa prerušuje ak páchatel spáchal v premlčacej dobe trestný čin nový, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší. V jeho prípade všetky jeho doterajšie trestné činy boli so spodnou hranicou trestnej sadzby od 0 - 4 rokov. Žiada o spravodlivé a zákonné rozhodnutie v danej veci. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej iba najvyšší súd alebo sťažnostný súd) bola sťažnosť vyžiadanej osoby spolu so spisom predložená 13. februára 2018. Najvyšší súd preskúmal podľa § 192 Tr. por. správnosť výrokov, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo a zistil, že sťažnosť vyžiadanej osoby, L. R., nie je dôvodná. Zo spisu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len krajský súd alebo súd) sp. zn. 3 Ntc 15/2017 vyplýva, že prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len prokurátorka) 11. januára 2018, sp. zn. KPtm 107/17/1100-43 podala návrh na vzatie do vydávacej väzby L. R.. Táto vyžiadaná osoba v tej dobe už vykonávala predbežnú väzbu od 06. decembra 2017 v Ústave na výkon väzby v Bratislave. Do predbežnej väzby bola vzatá uznesením

sudkyne Krajského súdu v Bratislave zo 07. decembra 2017, sp. zn. 3 Ntc 15/2017 a v rámci tohto konania bol opatrením sudkyne zo 07. decembra 2017 ustanovený vyžiadanej osobe obhajca JUDr. Ing. Ľubomír Havlík. Okrem tohto návrhu prokurátorka zároveň predložila formou faxu európsky zatýkací rozkaz vydaný Prokuratúrou Graz, Rakúska republika č. 12 St 107/16x z 15. novembra 2017 v jazyku nemeckom i slovenskom, dopĺňajúce informácie Štátneho zastupiteľstva Graz z 02. januára 2018, originál EZR v slovenskom jazyku a zápisnicu o výsluchu vyžiadanej osoby z 11. januára 2018. Z týchto dokladov je zrejmé, že EZR bol vydaný aj na vyžiadanú osobu L. R. s tým, aby bol vydaný na trestné stíhanie pre zločin vraždy formou priameho páchatel'stva (rovnako aj u L. Q., u A. Q. formou nepriameho páchatel'stva podľa § 12 druhý prípad trestného zákonníka a u I. U. formou účasti na trestnom čine podľa § 12 tretí prípad trestného zákonníka) podľa § 12 prvý prípad trestného zákonníka, § 75 trestného zákonníka Rakúskej republiky, za ktorí sú dôvodne podozriví zo spáchania skutku uvedeného v EZR a tiež v napadnutom uznesení. Horná hranica trestu odňatia slobody, ktorá sa môže uložiť za tento trestný čin, ktorý je v EZR vyznačený ako vražda, je dvadsať rokov alebo doživotie. Z dopĺňajúcich informácií je zrejmé, že vyšetrovacie konanie vo veci vraždy Y. F., spáchanej 14. júla 2001 v Sinabelkirkhene, bolo na Štátnom zastupiteľstve Graz vedené najprv pod sp. zn. 12 UT 414/01x proti neznámym páchatel'om a 27. novembra 2001 bolo predbežne prerušené, pretože v tom čase sa nepodarilo vypátrať obvinených. V správe z 18. marca 2016 Krajský úrad vyšetrovania /LKA Steiermark oznámil, že na základe údajov svedkov J. B. a L. Z. U., oznámených slovenským úradným orgánom, boli L. Q., L. R., A. Q. a I. U. vypátraní ako obvinení. Dňa 02. mája 2016 bolo zahájené pokračovanie v konaní proti obvineným. Podľa § 57 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka nepodlieha trestné stíhanie predmetného trestného činu premlčaniu. Za motív činu je možné považovať získanie životnej poisťky, ktorú uzatvorila obeť vraždy v prospech C. Q., dcéry svojej bývalej družky A. Q., ktorá fungovala ako objednávateľka vraždy, pričom si na to najala L. Q., vtedajšieho druha svojej sestry a tiež L. R., ktorí spoločne vraždu vykonali a za to mali dostať podiel na životnej poisťke. Zbraň, použitú pri čine a konkrétny plán činu poskytol I. U.. Z výsluchu vyžiadanej osoby za účasti obhajcu vyplýva, že došlo k oboznámeniu s obsahom originálu EZR, ktorého kópiu prevzal L. R. a jeho obhajca. Vyžiadaná osoba prehlásila, že skutok uvedený v EZR nespáchala, nesúhlasí s vydaním na trestné stíhanie pre uvedený skutok a že sa nevzdáva zásady špeciality a na jej uplatnení v plnom rozsahu. Sudkyňa krajského súdu 12. januára 2018 v prítomnosti prokurátorky a obhajcu vypočula L. R., ktorému a tiež obhajcovi doručila návrh prokurátora na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby. L. R. po zákonomnom poučení uviedol, že s návrhom na jeho vzatie do vydávacej väzby nesúhlasí, s obsahom EZR mal možnosť sa oboznámiť. Uplatňuje si zásadu špeciality. Obhajca k tomu uviedol to, že návrh prokurátorky je nedôvodný, pretože trestné stíhanie je premlčané, čo je dôvodom na odmietnutie vykonania EZR. Skutok uvedený v EZR napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák., pri ktorom je premlčacia doba 10 rokov a táto už uplynula a vyžiadaná osoba sa k tomuto prednesu obhajcu pridržiava. Uvedené preukazuje bez akýchkoľvek pochybností, že konanie, ktoré napadnutému uzneseniu prechádzalo, bolo vykonané zákonným spôsobom. Prokurátorka i sudkyňa rešpektovali pritom zákonné lehoty a vyžiadanú osobu pred rozhodnutím o väzbe vypočuli v súlade so zákonom. Napadnuté uznesenie vo všetkých jeho výrokoch je súladné so zákonom. V dôvodoch tohto rozhodnutia sudkyňa priliehavým, logickým a zákonu zodpovedajúcim spôsobom vyložila, prečo rozhodla spôsobom uvedeným vo výrokovej časti. Najvyšší súd si túto argumentáciu osvojil, a preto v podrobnostiach odkazuje na odôvodňujúcu časť napadnutého uznesenia. Pre úplnosť najvyšší súd zdôrazňuje, že sudkyňa pri rozhodovaní o vydávacej väzbe nebola oprávnená posudzovať, či realizáciu EZR nepovolí, teda odmietnuť. Rozhodovala totiž o návrhu prokurátora na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, kedy prioritne skúma, či sú splnené zákonné podmienky pre takéto rozhodnutie, načo sudkyňa v dostatočnom rozsahu aj poukázala. Premlčanie trestného stíhania bude súd skúmať až pri rozhodovaní o návrhu prokurátora o vykonaní EZR, teda o vydaní alebo nevydaní vyžiadanej osoby na trestné stíhanie do Rakúskej republiky. Iba pre úplnosť treba uviesť aj to, že prokurátorka 15. januára 2018 už podala návrh na vykonanie EZR v o veci vyžiadanej osoby a sudkyňa o tomto návrhu už rozhodla na verejnom zasadnutí 30. januára 2018 uznesením tak, že vyhovel návrhu prokurátorky, v ktorom sa zaoberá aj námietkami vyžiadanej osoby o premlčaní trestného stíhania. Nesprávne uvedenie času (v minútach) od kedy začala plynúť vydávacia väzba vo vyhotovenom uznesení, správne malo byť uvedené tak, ako to vyplýva zo zápisnice o výsluchu, teda tak ako bolo uznesenie vyhlásené, je zrejmom písárskou chybou. Pochybenie tohto druhu nie je takého charakteru, aby bolo potrebné

napadnuté uznesenie rušiť, nakoľko nemá podstatný vplyv na rozhodnutie o väzbe. Takéto pochybenie je možné napraviť opravným uznesením, čo je zrejmé z ustanovenia § 180, § 174 a § 175 Tr. por. Podľa § 174 ods. 1, posledná veta Tr. por. opravu môže nariadiť aj súd vyššieho stupňa. Sťažnostný súd preto nariaďuje sudkyňi krajského súdu, aby tak urobila ihneď po doručení spisu a tohto uznesenia. Na základe vyjadreného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.